

KOORGEL EIDE

Uitgave van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

nummer 40 | maart 2023

INHOUDSOPGAVE:

Prelude	1
Salariëring	2
Ereteken voor bijzondere verdiensten	3
Beleidsplan 2023	6
Toelichting DO-UT-DES Muziekbladen.....	14
DO-UT-DES Muziekbladen	
Vanaf de orgelbank.....	18
Achtergronden van de gregoriaanse handschriften	20
Op weg naar Pinksteren.....	25
Duwen en trekken.....	27
Jubilarissen	30

OMSLAG:

De bomen

Bomen zijn net als mensen
Geneigd alles om hen heen te
overschaduwen

Andere soorten zijn concurrenten
en horen hier niet thuis
Wortel en tak worden ingezet om
hen te verstikken

Het wortelnetwerk breidt zich ver
van de stam uit
En reikt soms naar ongekende
dieptes

Op zoek naar kostbaar water
Omhooggevoerd door de stam

Een dikke bast beschermt de boom
tegen invloeden van buitenaf
En in het bladseizoen maken de
bladeren veel kabaal

Alsof ze zeggen willen: "Blijf van
mij af" en "Ik word de grootste"
Maar er is een ding wat we verge-
ten...

Alle bomen groeien naar het licht

Ad Voesten

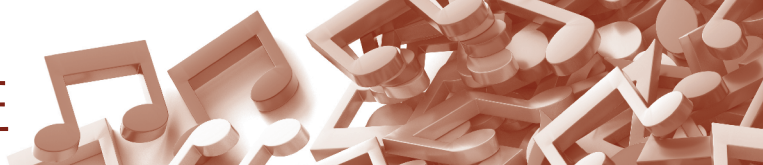
REDACTIE:

Ad Voesten
Vic. Drs. E. Smeets
Marian Verstappen (secr.)

E-mail:
koorgeleide@gmail.com

Postadres:
Postbus 470, 6040 AL Roermond

PRELUDE

Al enkele jaren buigt het bestuur en de redactie van Koorgeleide zich over de vraag of ons periodiek financieel nog wel haalbaar is. Vele andere bladen zijn al “digitaal gegaan”. En Koorgeleide is nog een van de weinige uitgaves voor koren en hun begeleiders die op papier gedrukt bij u thuisbezorgt wordt. Daar zijn we nog altijd trots op. Toch ontkomen ook wij niet aan de hoge (druk en porto) kosten en de teruglopende inkomsten binnen onze Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond. Vandaar dat door het bestuur besloten is vanaf dit jaar Koorgeleide nog maar twee keer per jaar op papier te laten verschijnen. Hopelijk kunnen we er zo voor zorgen dat ons blad nog even mee kan en u vanuit een gemakkelijke stoel onder het genot van een kopje koffie of wat sterkers kunt genieten van de vormgeving, de informatie, verhalen en verzinsels. Hopelijk heeft u begrip voor deze beslissing. Overigens is uw financiële bijdrage voor Koorgeleide in de vorm van een abonnement (10 euro voor twee exemplaren!) van harte welkom en wordt zeer gewaardeerd. Net als met de actie Kerkbalans wordt het verkregen geld binnen de Gregoriusvereniging weer beschikbaar gesteld aan het algemeen kerkmuzikale nut in de vorm van cursussen, uitgaves en publicaties. Het abonnement is dan ook een vorm van steun en blijk van waardering voor het werken aan de kerkmuziek. Kerk zijn we tenslotte samen en kerkmuziek verzorgen we samen! De redactie wenst u weer veel leesplezier!

De redactie.

De omslag is een ontwerp van de Limburgse kunstenaar Els Willemsen.

Het volgende nummer van Koorgeleide verschijnt eind oktober. Kopij kunt u inleveren vóór **10 september** bij: **koorgeleide@gmail.com** of SGV in het Bisdom Roermond, t.a.v. Koorgeleide, Postbus 470, 6040 AL Roermond.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten.

Onderscheidingen voor koor- en zangersjubilea kunnen **minimaal 2 maanden van tevoren** digitaal worden aangevraagd. Het aanvraagformulier kunt u invullen via de website van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond: www.sgv-roermond.nl

Een actueel adressenbestand is zowel voor u als voor ons van groot belang.

Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan **sgv.onderscheidingen@gmail.com** En anders per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Jos Sijstermans, postbus 470, 6040 AL Roermond.

VAN HET SECRETARIAAT

Salariëring kerkmusici 2023

De honorering per uur is vastgesteld naar bevoegdheid en naar uitoefening van de gecombineerde dan wel enkelvoudige functie. In de genoemde uur-bedragen is de voorbereidingstijd inbegrepen. De honoreringsbedragen op [dienst]uur-basis zijn per 1 januari 2023 met 8,6 % verhoogd [afgerond op € 0,05] en als volgt vastgesteld:

Dienstjaren	Dirigent óf Organist			Dirigent én Organist		
	Bev. III	Bev. II	Bev. I	Bev. III	Bev. II	Bev. I
1	24,45	28,20	31,70	38,00	43,85	49,85
2	25,05	29,15	32,80	38,80	45,95	51,00
3	25,65	30,10	34,05	39,85	42,30	52,35
4	26,40	31,10	35,35	40,55	46,95	53,65
5	26,95	32,10	36,55	41,20	47,90	54,95
6	27,55	32,95	38,00	41,85	48,90	56,15
7	28,20	33,85	39,15	42,45	49,95	57,45
8	28,85	34,85	40,35	43,00	51,00	58,65
9	29,40	35,70	41,65	43,65	51,95	59,90
10 of meer	30,00	36,55	42,90	44,30	52,85	61,00

Bovenstaande honorering wordt afgeleid van een basistarief per uur voor drie categorieën van vakbekwaamheid (zoals genoemd in de Bijlage III bij het Rechtspositiereglement kerkmusici (Interdiocesane Regeling voor de kerkmuziek in bisdommen van de R.-K. Kerkprovincie).

De salariëring van de kerkmusicus, die niet valt onder de hiervoor genoemde bevoegdheidscategorieën, maar die een arbeidsovereenkomst heeft gesloten met het bestuur, luidt in 2023 als volgt:

	Dirigent óf Organist	Dirigent én Organist
Groep A	22,90	34,32
Groep B	15,58	22,90

ERETEKEN VOOR BIJZONDERE VERDIENSTEN

Hieronder volgt de toespraak die de heer Dr. Richard Bot MMus. Algemeen Voorzitter van de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging hield bij gelegenheid van de toekenning van het Ereteken voor bijzondere verdiensten aan Ad Voesten.

Ad is lid van de Sint- Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond en tot voor kort kerkmusicus in Boxmeer, bisdom Den Bosch. Aangezien Den Bosch zelf geen onderscheidingen heeft, ontving Ad een onderscheiding van de Landelijke vereniging. Helaas heeft Ad vanwege gezondheidsredenen zijn praktische muzikale werkzaamheden moeten beëindigen.

“Vandaag staan we stil bij het feit dat dirigent-organist, Ad Voesten, ruim vijf-en-veertig jaar heeft gefunctioneerd als dirigent-organist. Dat is een mijlpaal om bij stil te staan. Ruim Vijf-en-veertig jaar actief zijn als kerkmusicus is van bijzondere betekenis. Als je je even realiseert tijdens hoeveel eucharistievieringen hij heeft gefunctioneerd als kerkmusicus in de afgelopen vijf-en-veertig jaar, dan hebben we het al snel, ruw geschat, over zo’n 1800 liturgievieringen. En als we daar dan ook nog de koorrepetities bij optellen, die gemiddeld zo’n twee uur duren, dan komen we in totaal op zo’n 5800 uur, waarin hij actief was als kerkmusicus, dat zijn getallen waar je wel even stil van wordt.

Maar dan zijn we er nog niet. Voor veel kerkgangers onttrekt het zich aan hun waarneming wat een kerkmusicus allemaal doet. Natuurlijk zag u hem hier in de afgelopen jaren actief bezig als dirigent of organist tijdens liturgievieringen. Maar aan dat werk gaan vele uren vooraf van voorbereiding, zoals studie van koor- en orgel-

werken, planning van repetitieschema’s, de organisatie rond allerlei praktische zaken, het uitzoeken van vocaal en instrumentaal repertoire, het samenstellen van orden van dienst voor de liturgievieringen wat betreft de keuze van liturgische gezangen, de keuze van koor- en orgelstukken, en last but not least er voor zorgen dat het koor zijn bladmuziek krijgt etc.

Met andere woorden, bij die 5800 uur komen ook nog de uren voor al die genoemde werkzaamheden. Ik begroot ze op gemiddeld 1½ uur per viering. Dat brengt het subtotaal voor de liturgievieringen op 2700 uur. Daarbij opgeteld ongeveer 5800 uur voor repetities en vieringen, maakt samen 8500 uur als inzet voor de kerkmuziek.

En in het geval van Ad komen daar nog extra werkzaamheden bij, zoals het componeren of arrangeren van koorbewerkingen of nieuwe stukken voor koor en of orgel. Kortom, ik denk dat we richting de 10.000 uur gaan in het geval van Ad. Dat

klinkt allemaal vrij zakelijk, en dat is het natuurlijk ook voor een deel. Maar voor een deel ook zeker niet.

Juist bij een kerkmusicus mogen we niet uit het oog verliezen dat het om meer gaat dan alleen al die genoemde werkzaamheden. Het gaat om meer dan alleen 'de noten', dat wil zeggen het zuiver en muzikaal-technisch correct uitvoeren van alle muziek die tot klinken komt. Het is zijn taak om mensen te bezielen, om ervoor te zorgen dat de muziek hen in verbinding brengt met het hogere.

Om ervoor te zorgen dat de teksten die koor en volk zingen voor hen gaan leven, dat er iets transparant wordt van het mysterie van God dat wij hier vieren. Dat er communicatie tot stand komt tussen God

en mensen. Daarin speelt de liturgische muziek een onvervangbare rol. Liturgische muziek vormt daarom een integrerend bestanddeel van iedere liturgieviering. Het is dan ook niet voor niets dat de website van Ad als titel draagt: KERKMUZIEK IN BEWEGING. Ad schrijft op zijn homepage (ik citeer): "Muziek is een ultiem middel om ons te laten communiceren met elkaar. Om mensen te verbinden en waarden en normen te laten ontdekken."

Dat is niet niks wat hij daar opmerkt. In die zin heeft Ad dan ook een ware pastorale functie uitgeoefend in al die jaren dat hij als kerkmusicus actief is geweest, zowel hier in deze parochie, als in andere parochies in het bisdom Roermond. Naast zijn functie als kerkmusicus in parochies heeft Ad gedurende meer dan vijf-en-veertig

jaar ook nog andere werkzaamheden ver-
richt op regionaal niveau in bisdom Roer-
mond. Ik noem niet alleen zijn lidmaat-
schap van het diocesaan bestuur van de
Gregoriusvereniging in bisdom Roermond
gedurende de afgelopen jaren, zijn redac-
tiewerk voor het periodieke tijdschrift van
deze vereniging, het geven van diocesane
cursussen aan organisten en kerkmusi-
ci, maar ook zijn activiteiten op landelijk
niveau. In die context heb ik Ad heel wat
keren ontmoet en leren kennen als een
toegewijd en betrokken persoon bij be-
stuursvergaderingen en bijeenkomsten
van commissies.

En last but not least krijgt zijn inspiratie
voor de Lof Gods ook concreet gestalte in
tal van composities die zijn gepubliceerd
in de afgelopen jaren. Ik noem zijn motet
Laudate Dominum dat in verschillende

bezettingen wordt gezongen, niet alleen
in Nederland, maar ook in Duitsland; de
muziektheaterproducties "Requiem voor
een vrouw alleen..." en "Ecce homo" en de
vocale en instrumentale werken die in het
diocesane tijdschrift zijn verschenen.

Dit alles overziende is het mij een groot
genoegen om, op instigatie van het pa-
rochiebestuur, namens hoofdbestuur van
de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging,
aan Ad Voesten toe te kennen het ere-
teken voor bijzondere verdiensten ten dien-
ste van de kerkmuziek, niet alleen in, maar
ook buiten de eigen parochie, op regio-
naal en landelijk niveau."

Dr. Richard Bot MMus
Algemeen Voorzitter Nederlandse
Sint-Gregoriusvereniging

**Twee keer per jaar valt "Koorgeleide" bij u door
de brievenbus. Een blad vol van kerkmuziek.
Een blad met meningen en feiten. Soms
ernstig van toon maar toch licht
verteerbaar. Hoe meer betalende
leden zich willen engageren, hoe
langer wij "Koorgeleide" op
papier kunnen blijven uitgeven.
Een papieren periodiek is in
deze digitale tijden een steeds
zeldzamer fenomeen. Maar voor
ons, zolang het mogelijk is, een
bewuste keuze.**

**Stuur een mailtje met naam
en adresgegevens naar:
info@sgv-roermond.nl
t.n.v. Jos Sijstermans.**

**€ 10,-
voor één jaar!**

Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

1. Inleiding

Het vorige beleidsplan van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond bestreek de periode 2016-2021. Normaliter zou je tegen het einde van die tijdsspanne bijtijds beginnen met evalueren en bedenken hoe een volgend beleidsplan eruit zou moeten zien.

Wie had echter kunnen vermoeden dat (ook) de koren in 2020 en 2021 in zo'n zwaar weer terecht zouden komen? De coronacrisis was voor veel koren zwaar. Sommige zijn er inmiddels goed bovenop gekomen, andere zijn uitgedund en menig koor is opgeheven. Dat laatste heeft vooral te maken met de gemiddelde leeftijd van de leden die vóór corona al hoog was.

De kaarten in het kerkmuzikale landschap zijn danig geschud. Er zijn veel zorgen, die gedeeld worden met de 'moeder' van de kerkmuziek, de kerk zelf, die er qua aantallen en navenant toekomstperspectief niet al te florissant op staat. Het oude lijkt veelal voorbij, maar wat het nieuwe brengen zal, blijft vooralsnog vaag.

Toch mag ons dat niet ontmoedigen. Kerkmuziek bestaat uit het muzikaal verzorgen van de liturgie, met koren, maar ook met zovele andere mogelijkheden. En liturgie zal gevierd blijven worden!

De Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond waagt zich op dit moment niet aan een uitgeschreven nieuw beleidsplan, maar wil met enkele lijnen een schets maken van wat er wellicht mogelijk is en waarop het bestuur, gedragen door vele vrijwilligers, zich voorlopig wil gaan richten.

Bij zijn afscheid als bisschop van Roermond sprak mgr. Wiertz over de woestijntocht die de kerk de komende decennia heeft te maken. Op die tocht, doorheen die woestijn, zullen er altijd oases zijn. Die zijn er! En de geschiedenis van de kerkmuziek leert dat beleid van bovenaf niet altijd goed gewerkt heeft, maar dat goed voorbeeld ter plekke tot navolging uitnodigt. De Sint-Gregoriusvereniging wil dat graag waar mogelijk stimuleren.

1) Het zal duidelijk zijn dat er een verschuiving optreedt van louter kerkmuzikaal oogpunt, naar de verzorging van de liturgie als wezenlijk onderdeel van het parochieleven.

2. De Sint-Gregoriusvereniging in het Bisdom Roermond

De SGV is in praktijk de opvolgster geworden van de diocesane afdeling van de NSGV. Formeel bestaat de diocesane afdeling van de landelijke NSGV nog steeds, echter in afwachting van verdere besluitvorming landelijk. Vooralsnog blijft deze besluitvorming uit. We wachten wat dit betreft rustig af en

NIEUW BELEIDSPLAN...

kunnen goed uit de voeten met onze eigen diocesane vereniging.

De SGV-Roermond is erin geslaagd een naar buiten toe gerichte organisatie te worden. De digitale Nieuwsbrief en de kwaliteitsimpuls die Koorgeleide de laatste jaren ontvangen heeft, alsmede de veranderde toon heeft naar mening van het bestuur positief gewerkt. De activiteiten blijken vooral inspirerend te werken.

De SGV bestaat uit een bestuur, een algemene vergadering (AV) van gewone leden die gezamenlijk belast zijn met het beleid van de vereniging, en georganiseerde leden. Tot die laatste groep worden de kerkkoren en de koorkringen gerekend. Het bestuur bestaat uit de voorzitter, de secretaris en de penningmeester.

Het blijkt in praktijk dat alle mogelijkheden in personele sfeer ingezet dienen te worden om (nog) meer draagvlak te creëren met de basis. Persoonlijke contacten en onderlinge betrokkenheid blijken van eminent belang.

De taakverdeling (portefeuilles) binnen de AV zal opnieuw bezien moeten worden.

De zorg voor de kinderkoren heeft - hoewel arbeidsintensief en duur - helaas niet geleid tot succes. Wel is een map samengesteld met gezangen voor de Eerste Heilige Communie, die op veel plekken enthousiast is ontvangen. Veel contacten met de Limburgse muziekwereld lopen thans via VNK-Limburg.

Contacten met de navenante verenigingen of stichtingen in de twee andere zuidelijke bisdommen worden gekoesterd. Bovendien is er een opstartend landelijk contact tussen de voorzitters van de afzonderlijke 'Gregoriusverenigingen'.

De waarde van informele ontmoetingsmomenten kan niet overschat worden. Vaak is er meer te halen uit informele bijeenkomsten dan uit georganiseerd overleg. De SGV wil oog hebben en houden voor met name ook informele ontmoetingen, al dan niet rondom bestaande activiteiten.

3. Structuur en taken op dekenaal niveau

Elk dekenaat beschikte over een koorkring, dan wel contactpersonen. In enkele dekenaten functioneert de koorkring naar behoren, maar op de meeste plaatsen zijn de activiteiten tot nul teruggebracht, of is de koorkring als zodanig niet meer actief. Het is de vraag of ingezet moet blijven worden op dekenaal niveau, of veel meer in (groter) regionaal verband. Daarbij zou gedacht kunnen worden aan noord (en midden) en zuid.

2) Met de nog bestaande koorkringen dan wel actieve contactpersonen wordt een evaluerende bijeenkomst gehouden en gepolst welk toekomstperspectief men ziet.

4. Structuur en taken op parochieniveau

De liturgie en de kerkmuziek zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dat impliceert

dat degenen die in de parochie belast zijn met liturgie en kerkmuziek nauw met elkaar moeten samenwerken.

De priester

Het mag duidelijk zijn dat de priester binnen het veld van de liturgie de centrale figuur is die de vorm en inhoud van de liturgische vieringen bepaalt. Om te komen tot een verantwoorde viering hoeft de priester geen (kerk) musicus te zijn. Wel zal hij, in het belang van een goede viering van de liturgie, blij moeten geven van affiniteit met de kerkmuziek en op de hoogte moeten zijn van de functie en het belang van de liturgische zang, waartoe ook het koor gerekend wordt. De zorg voor een verantwoorde en inspirende liturgie, ook in kerkmuzikaal opzicht, behoort tot de kerntaken van de priester en hij zal zich daarom ook in de praktijk daadwerkelijk om de kwaliteit van de kerkmuziek, zowel in kerkmuzikaal als in liturgisch opzicht, dienen te bekommeren. Van de zijde van de priester past geen vrijblijvendheid. De verzorging van de liturgie vraagt om een (pro-)actief handelen: structureel en bijtijds wederzijds contact met de musici over het hoe en wat van de vieringen, is meer dan gewenst.

3) Een taak van de pastoor (of diens vertegenwoordiging in het kerkbestuur als het gaat om liturgische zaken) zal zijn de kwaliteitsbevordering van de liturgie. Het lijkt zinvol om als koren veelal door vergrijzing hun toenmalige kwaliteit niet meer ten gehore kunnen brengen (waarover meer hieronder), dat men bijvoor-

beeld jaarlijks met drieën de koppen bij elkaar steekt: de pastoor als eindverantwoordelijke, de dirigent vanwege de muzikale kwaliteit en een koorlid vanwege de sociale component van het koor. Gedrieën ('een drieklank') zouden ze moeten bezien of het wel of niet zinvol is als koor door te gaan. Het kan zijn dat a) de dirigent het muzikale niveau van het koor niet meer verantwoord vindt. Het kan ook zijn b) dat koorleden hun verplichtingen bij het koor stilaan als (te) zwaar beschouwen en eigenlijk zouden willen stoppen, maar dat omwille van de sociale cohesie niet durven. Dan zou datesignaleerd en besproken moeten worden, waarna besluitvorming plaatsvindt. Het kan ook zijn c) dat de pastoor de mate van goede verzorging van de liturgie niet meer acceptabel vindt: als het koor (of wie dan ook!) niet meer representatief is en aan de verwachtingen en eisen die aan de liturgie gesteld worden niet meer kan beantwoorden, dat men in gezamenlijkheid besluit andere wegen te zoeken voor de invulling van liturgische zang en muziek.

De cantor/voorzanger en volkszangleider

Uitgangspunt van de liturgie is een vierende en zingende geloofsgemeenschap. Binnen die geloofsgemeenschap heeft eenieder zijn taak: het koor is net als de cantor dienstbaar aan de zingende gemeenschap. Het is goed zich van deze insteek zeer bewust te zijn!

De cantor dient zelfstandig de samenhang te kunnen leiden. Hij dient te beschikken over kennis van de liturgie en een aantrekkelijke zangstem.

4) De SGV biedt sinds vele jaren jaarlijks een cantorcurcus aan en blijft dat doen.

Een (nieuwe) vorm om de cantor in te zetten is hem een plek te geven bij afwezigheid van een koor waarin solo afgewisseld wordt met samenzang. Ook een afwisseling tussen koor- en samenzang kan een verrijking betekenen voor de liturgische viering.

5) In parochieverband zal het zinvol zijn in sommige diensten bepaalde muziekstijlen naast elkaar te zetten. Daar de meeste parochies slechts één viering per weekend kennen, ligt het niet voor de hand die ene viering te allen tijde te 'vullen' met louter gregoriaans of meerstemmige koorzang: een afwisseling in stijlen (variatie in missen dan wel binnen één mis) kan (ook in het kader van missionering) een goede opening bieden. Als voorbeeld: als het gregoriaans koor zingt, zouden de kinderen goed een op gitaar of piano begeleid lied op bepaalde momenten kunnen zingen. Dat tast wellicht voor deze of gene de eenheid in stijl en sfeer aan, maar de betrokkenheid en actieve deelname mag hier ook als argument naar voren gebracht worden. Het zit wezenlijk in de aard van de liturgie dat ook het volk actief of daadwerkelijk kan deelnemen, ook aan de zang. Een louter passieve luisterhouding komt niet overeen met de liturgieopvattingen van de kerk. Bovendien: wie niet van gregoriaans houdt, hoort in die dienst ook een ander geluid; en wie niet van gitaar houdt, hoort dat er ook gregoriaans gezongen wordt. Hier wordt allicht veel overleg gevraagd met alle betrokkenen.

Onder de cantors rekenen we hier ook de zangers/gitaristen/instrumentalisten die veelal bij vieringen met jeugd en jongeren actief zijn. Ook met hen wil de SGV graag contact onderhouden. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld combo's of blaasensembles.

Het kerkelijk zangkoor

Het kerkelijk zangkoor functioneert kerkrechtelijk als een werkgroep van en ten dienste van de parochie en valt als zodanig onder de verantwoordelijkheid van pastoor en kerkbestuur.

Het is zaak, zoals reeds hierboven gezegd is, dat zowel koor, pastoor en kerkbestuur in gezamenlijke verantwoordelijkheid eendrachtig samenwerken aan het op een juiste en waardige wijze vieren van de liturgie.

6) Menig koor functioneert in alle opzichten naar behoren. Vaak is dat te danken aan de koorcommissie of '-bestuur', die zich samen met de dirigent voor het koor en de koorleden inzet. Het blijkt dat actieve besturen zeer wel in staat zijn koorleden vast te houden dan wel nieuwe leden aan te werven. Een actieve houding van het bestuur is dus gewenst. De SGV wil dit stimuleren.

7) Er zijn (veel) koren die niet meer in staat zijn grote meerstemmige werken naar behoren uit te voeren. Deze zullen op twee- of eenstemmigheid over moeten stappen. Het is beter 'eenvoudiger' werk goed te zingen, dan zich ondanks veel pijn en moeite niet meer verantwoord door een ingewikkelde partituur heen te zingen. De

SGV zal zich, na het omvangrijke project van de studiemappen, blijven inzetten toegankelijk zangmateriaal aan te reiken. Zeker in coronatijd, maar ook daarvoor en erna, is er wat dit betreft veel goeds verschenen!

8) *Op veel plaatsen is het wellicht te laat gezien de voortschrijdende vergrijzing, maar waar het mogelijk en opportuun is, lijkt een samenwerkings- en uitwisselingsprogramma tussen koren wenselijk.*

9) *Ook is op verschillende plekken gebleken dat wanneer de muzikale kwaliteit van het koor begint na te laten, een betere begeleiding (doorgaans op orgel) een goede ondersteuning kan bieden. Dat vraagt allicht dat de organist bereid is zijn plek af te staan als dat nodig is en als er inderdaad iemand is die dat beter kan. Het behoeft geen betoog dat het hier gaat om een netelige en delicate kwestie, die met goede communicatie aangevlogen dient te worden. Enerzijds gaat een al te eenzijdige aanpak van dit punt voorbij aan de sociale component van het koorleven, anderzijds mag men die flexibiliteit van alle actoren in de liturgie verwachten! Mutatis mutandis geldt dat ook voor de dirigent. En... natuurlijk moeten er goede musici ter beschikking staan!*

10) *Stemvorming en -onderhoud blijft voor alle koren van eminent belang! Koren kunnen en mogen de liturgie nooit 'claimen': het gaat altijd om de vierende gemeenschap waarbinnen (ook) het koor een dienende functie heeft.*

11) *Het is inmiddels ook gebleken dat waar*

koren hun diensten niet meer kunnen aanbieden, er andere en nieuwe mogelijkheden benut worden om de liturgie muzikaal te verzorgen. De SGV wil dit graag monitoren.

12) *Goede contacten met solisten en ensembles zijn van eminent belang om repertoire af te stemmen.*

De dirigent

Binnen het veld van de kerkmuziek is de dirigent belangrijk. Het is van groot belang dat de dirigent in muzikaal opzicht in staat is het niveau van de kerkmuziek te garanderen en de kwaliteit hiervan te bevorderen. Het is daarbij niet voldoende dat de dirigent louter muzikaal geschoold is. Hij zal ook kennis moeten hebben van de kerkmuziek en van de specifieke eisen die de liturgie aan de muziek stelt. Hij zal derhalve niet alleen musicus moeten zijn, hij zal bovendien kerkmusicus moeten zijn.

13) *Het aantal dirigenten met volledige diploma's loopt sterk achteruit en er is nauwelijks tot geen aanwas. Voor mensen die interesse hebben is via VNK een mogelijkheid tot deelname aan cursussen assistent-dirigent. Voor musici die zich specifiek willen verdiepen in kerkmuziek wordt jaarlijks een module kerkmuziek aangeboden.*

14) *Formele en informele contactmomenten en inspiratiebijeenkomsten voor dirigenten blijken gewenst. De SGV zal die - al dan niet samen met VNK - faciliteren.*

15) *Cursuswerk en vormingsbijeenkomsten dienen te allen tijde gericht te zijn op de praktijk van de kerkmuziek en mogen zich niet verliezen in niet of weinig relevante details.*

16) *Her en der duiken (toch ineens) nieuwe (kerk)musici op. De SGV wil graag contact met hen onderhouden. Een welkomstmap met relevante informatie kan een goede kennismaking zijn.*

De organist

Mutatis mutandis is hetgeen in het vorenstaande is gesteld ten aanzien van de dirigent ook van toepassing op de organist. Ook hij/zij zal doordrongen moeten zijn van de bijzondere eisen die de liturgie aan de muziek stelt en in samenwerking met de dirigent mee dienen te werken aan een uit muzikaal oogpunt liturgisch verantwoorde eredienst.

17) *Wat hierboven over de dirigent gezegd is, zal ook gelden voor de organist. Bovendien zal de SGV zich inspannen rond bijvoorbeeld gerestaureerde orgels of andere bijzondere instrumenten bijeenkomsten of workshops te organiseren voor aspirant-organisten, maar ook voor kerkbestuurders die het onderhoud van het orgel in hun portefeuille hebben.*

Het kerkbestuur

De betrokkenheid van een kerkbestuur met betrekking tot de liturgische zang (waaronder de koorzang) is van groot belang. Het kerkelijk zangkoor is een werkgroep van de parochie en de actieve zorg van pastoor en

kerkbestuur zal derhalve ook moeten uitgaan naar het goed functioneren van het kerkelijk zangkoor. Hetzelfde geldt voor de cantor en alle andere actoren in de liturgie. Bijzondere aandacht van de kerkbesturen dient ook uit te gaan naar de processen van voortgaande federatievorming van parochies aangezien deze processen voor koren vaak grote gevolgen kunnen hebben. Voor veel koren brengt dit onzekerheid en ontworteling met zich mee.

18) *Zeker als er sprake is van dienstverband lijkt het zinvol jaarlijks een ontmoeting te hebben met de musici, die aangemerkt zou kunnen worden als een soort van functioneringsgesprek. Alle problemen en opmerkingen en wat er verder leeft, kunnen dan formeel ter sprake komen. Veel problemen in de relationele sfeer tussen koor en kerkbestuur blijken uit een gebrek aan onderlinge communicatie voort te komen.*

Gastkoren en andere muziekgezelschappen in de liturgie

Tenslotte zullen pastoor en kerkbestuur ook zorg moeten dragen voor een verantwoorde muzikale invulling van de liturgie door gastkoren of andere muziekgezelschappen. Dat koren en muziekgezelschappen 'te gast zijn' in de liturgie is welkom, maar goed en tijdig overleg over een verantwoorde muzikale en liturgische invulling is van eminent belang.

19) *Vanuit 'missionair' aspect: gastkoren brengen vaak ook mensen mee die anders niet naar de kerk zouden komen!*

5. Opleidingen kerkmusicus

Er zijn momenteel geen institutionele opleidingen in het bisdom om de studie tot kerkmusicus te volgen. De SGV biedt kandidaten voor een aantekening 'Kerkmusicus III' een individuele route op maat aan. In praktijk zal gezocht moeten worden naar een werkbare (en betaalbare) routing.

20) De toekomst van de kerkmuziek zal meeliften met de toekomst van de kerk. Welke plekken hebben (beroeps-)musici dadelijk (nog) in de kerk? Haast nergens worden meer arbeidscontracten afgesloten, veel gebeurt op freelancebasis, al dan niet naar behoren gehonoreerd. Voor jonge musici blijkt de kerk onaantrekkelijk, voor gesettelde musici is de kerkmuziek veelal een bijvak. Helaas zit er op dit moment niet méér in. Toch is het zinvol te blijven zoeken naar mogelijkheden om vrijgekomen plaatsen in te vullen, dan wel nieuw - zij het kleine - initiatieven te proberen. In de solistensfeer is wellicht ook een en ander mogelijk.

De SGV zal i.s.m. andere instanties gaan kijken naar de mogelijkheid van opbouwen van de modules.

6. Gregoriaans

De SGV stelt zich blijvend tot doel studiedagen, (basis)cursussen, meditatieve bijeenkomsten en workshops te organiseren ten behoeve van de studie en de praktijk van het gregoriaans.

7. Slotbeschouwing

Aan het einde van deze notitie werpen

we graag een blik op de statuten van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond, om te bezien in hoeverre onze activiteiten passen binnen de statuten.

Over de taken en doelstellingen van de SGV spreken de statuten (uit 2012) als volgt: 'De vereniging heeft in samenhang met de uitoefening van de Rooms-Katholieke godsdienst ten doel, op gezag en onder leiding van de bisschop, de studie en de beoefening van de muziek ten dienste van de liturgie te bevorderen, alsmede daarover te waken, volgens de geldende voorschriften en bepalingen voor de Katholieke Kerk in het algemeen en voor het bisdom Roermond in het bijzonder.

De vereniging tracht dit doel te bereiken door: a) het uitbrengen van advies aan de bisschop en de door hem aangewezen instanties, zowel desgevraagd als uit eigener beweging; b) het bevorderen van de liturgische geesteshouding en van de muzikale kunde en smaak van allen die bij de beoefening van de liturgische muziek betrokken zijn; c) het bevorderen van het componeren en uitvoeren van liturgische muziek in overeenstemming met de kerkelijke voorschriften; d) het uitgeven van een tijdschrift als officieel orgaan van de vereniging; e) het bevorderen van het oprichten en in standhouden van kerkelijke zangkooren; f) het organiseren van cursussen en educatieve bijeenkomsten voor zangers, organisten en dirigenten; g) de behandeling van aangelegenheden van koorkringen en kerkkoren; h) alle andere wettige middelen welke voor het

doel bevorderlijk kunnen zijn.'

De vier pijlers waarop de SGV zich richt zijn het gregoriaans, de liturgische samenzang, meerstemmige koormuziek en het orgel. We blijven onderzoeken of onze manier van werken nog steeds past bij de doelstellingen. Daarbij stellen wij ons de vraag: moeten wij onze doelstelling aanpassen aan de talenten en behoeften van onze koren en de kerkmuziek? Welke kennis en vaardigheden hebben onze mensen nodig nu en in de toekomst? Wij moeten ons daarbij van bewust zijn dat we vooral te doen hebben met goedwillende amateurs die in de kerkmuziek werkzaam zijn, naast professionele krachten.

Wij gaan uit van relevante wetenschappelijke kennis over effectieve pedagogische en didactische werkwijzen voor de kerkmuziek. We richten ons op scholing, kennis en praktische vaardigheden om te kunnen leven in een toekomst die we nog niet kennen. Dat betekent: leven met onzekerheden die hierbij horen. Genoemd mogen hier worden vergrijzing, federatievorming en fusies van parochies, verander(en)de omstandigheden en financiële kwesties. Ook onze mensen, de zangers en zangeressen, dirigenten en organisten, moeten leren omgaan met deze onzekerheden. We willen actief aandacht besteden aan vaardigheden en samenwerken met anderen. Onze middelen zetten we steeds in ter ondersteuning van onze kerkmuziek.

Van belang is een positief klimaat, duidelijke

structuur, het onderhouden van contacten, het raadplegen van externe deskundigen, werken in federatieve- of regionale verband en nieuwe stappen durven zetten.

Dit vraagt inzet en betrokkenheid op alle niveaus. We moeten waar nodig durven loslaten en nieuwe wegen inslaan. Dit betekent ook: het goede behouden, met een open blik naar de toekomst.

Of uit deze notitie op korte termijn een afgerond beleidsplan naar voren komt, valt niet te zeggen: heel veel is erg onzeker. Eén ding blijft: we blijven zingen, zeker in de liturgie, en wel zoals het hoort: ter ere Gods en tot stichting van allen die het horen!

Vastgesteld in de bestuursvergadering en de Algemene Vergaderingen van de SGV-R, januari 2023.

Er zal een verschuiving optreden m.b.t. de uitvoerenden van de liturgische muziek. Was dat voorheen bijna overal het koor, nu zal dat de vierende gemeenschap zijn, eventueel o.l.v. een cantor, waarbij het koor een dienende rol heeft in het geheel. Feitelijk komt het er op neer: Wie zingt er? Iedereen! Én het koor.

In de bespreking van dit punt is bij herhaling ook gevraagd te wijzen op de expertise die parochies en of koren bij de SGV kunnen inhuren.

TOELICHTING DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Onder deze naam biedt de Sint-Gregoriusvereniging de kerkkoren en kerkmusici van de parochies in het bisdom Roermond nieuwe composities aan.

De naam is enerzijds muzikaal, anderzijds vormt zij een latijnse zin. Vertaald luidt deze: "ik geef opdat jij zult geven".

Getransponeerd naar onze intentie bete-

kent dit zoveel als: wij als diocesane SGV bieden U deze muziekbladen aan opdat U er gebruik van zult maken en dit wellicht zult honoreren met een bijdrage ter bestrijding van de onkosten.

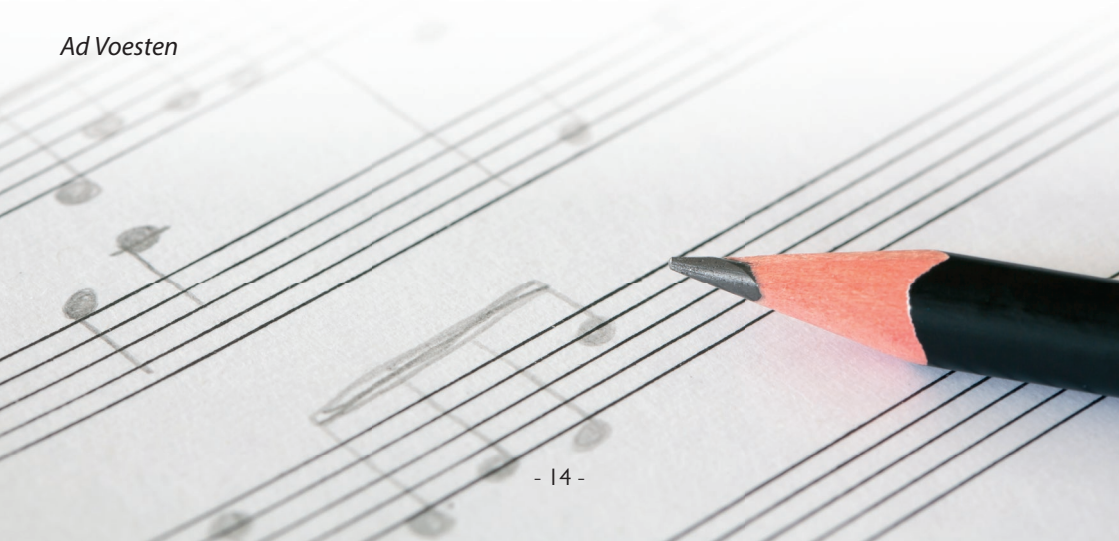
U mag de koorcomposities legaal kopiëren en vergroten. Wij zouden het fijn vinden als u ons hiervan op de hoogte stelt.

Een Psalm voor drie gemengde stemmen. De psalmtekst heeft als thema het wonder van het leven. De tekst is onder andere te vinden als tussenzang in de dagmis van het feest van Johannes de Doper op 24 juni.

De zetting is eenvoudig zodat de muziek zingbaar is voor iedereen met een bezetting vanaf drie personen. Je zou het werkje zelf met drie gelijke stemmen kunnen zingen. Het ritme is vrij en bestaat uit vloeiende noten in combinatie met open noten als rustpunten. Zorg dus voor vaart en voor rust!

Net als bij de levensboom voor op de kaft liggen de wortels van een goede uitvoering verborgen in het samenspel tussen tekst en muziek.

Ad Voesten

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Uit psalm 139 (138) Ik dank U voor het wonder van mijn leven

Ad Voesten
Ad W.Bronkhorst

Refrein

Soprano

Ik dank _ U voor het won - der van _ mijn _ le - ven.

Alto

Ik dank _ U voor het won - der van _ mijn _ le - ven.

Baritone

4

S

Gij kent mij, Heer, en Gij door-schouwt mij, Gij ziet mij waar ik ga of sta. Gij weet waar-om ik be-zig

A

Gij kent mij, Heer, en Gij door-schouwt mij, Gij ziet mij waar ik ga of sta. Gij weet waar-om ik be-zig

B

7

S

ben of rust, Gij let op al mijn we - gen. Refrein

A

ben of rust, Gij let op al mijn we - gen. Refrein

B

ben of rust, Gij let op al mijn we - gen. Refrein

10

S

Want wat er in mij is hebt Gij ge-scha-pen, Gij hebt mij als een weef-sel in de moe-der-schoot ge-

A

Want wat er in mij is hebt Gij ge-scha-pen, Gij hebt mij als een weef-sel in de moe-der-schoot ge-

B

13

S

vormd. Ik dank U voor het won-der van mijn le-ven, Voor al-le won - der-wer-ken die Gij hebt ge-maakt.

A

vormd. Ik dank U voor het won-der van mijn le-ven, Voor al-le won - der-wer-ken die Gij hebt ge-maakt.

B

16

Refrein

S

Gij weet ook al - les wat er om - gaat in mijn geest, mijn diep - ste we -

A

Refrein

Gij weet ook al - les wat er om - gaat in mijn geest, mijn diep - ste we -

B

Refrein

19

S
A
B

zen is U niet ver-bor-gen. Toen ik ge-heim-nis-vol werd voort-ge-bracht, mijn le-vens-dra-den in de

22

S
A
B

schoot ge - vloch - ten wer - den. Refrein

schoot ge - vloch - ten wer - den. Refrein

schoot ge - vloch - ten wer - den. Refrein

VANAF DE ORGELBANK

Soms komen er op de sociale media platforms filmpjes voorbij waarop een organist een bekend popdeuntje speelt op het kerkorgel. Het is dan altijd leuk om even te kijken bij de lange lijst van reacties op zulk een filmpje.

Meestal zijn die reacties van jonge mensen die onbekend zijn met het fenomeen kerkorgel. Naast de altijd aanwezige ongepaste commentaren van grappenmakers zijn er veel positieve reacties te lezen over de indrukwekkende klanken die zich over de veel te kleine luidsprekers van de telefoons over de wijde wereld verspreiden.

Want dat is wat er op sociale media gebeurt! We vergeten vaak dat zulke filmpjes binnen een paar minuten door duizenden, honderdduizenden en, afhankelijk van de inhoud, soms door miljoenen mensen ter wereld wordt bekeken. Zo staan er filmpjes online met als titel (vertaald) "Lief meisje

speelt op het orgel" U begrijpt dat dit heel wat kijkcijfers oplevert en daarom vaak ook bewust door, in dit geval, de maakster zo wordt geformuleerd.

Achter het genoemde filmpje zat een jonge Italiaanse professionele organiste die op een authentiek instrument renaissance muziek speelde. Wat ik wil zeggen is dat de digitale wereld zo klein is geworden dat niets meer onbekend hoeft te blijven. Wil je orgelspelen promoten onder jongeren zorg dan dat je op sociale media opvalt. Zoek contact met vloggers. De nieuwe profeten van deze wereld. Of wordt zelf een vlogger. Je zult verbaasd zijn van het effect

van de juiste mens in combinatie met de juiste digitale inhoud en onderwerp en de reacties die dit teweeg kan brengen.

Zelf volg ik bijvoorbeeld al jaren een beroepsvlogster met meer dan 1 miljoen abonnees op haar kanaal. Ze is beroepsreiziger en vlogt over haar solo reizen op de motor over de wereld. Ze promoot vooral een positieve en open levenshouding en leert ons alles over andere culturen en ontkracht vele vooroordelen die wij hebben over de wereldbevolking.

Helaas val ik niet meer in de categorie “populaire vloggers die men wil volgen”. Maar voor de jonge enthousiaste organist(e) is deze aanpak een aanrader en uiteindelijk kan het ook nog zeer winstgevend zijn. Een grote hoeveelheid volgers levert vaste (reclame) inkomsten op. Deze bedragen kunnen oplopen tot hoogtes waar de penningmeester van de Nederlandse Kerkprovincie van gaat watertanden.

We leven in een tijd waarin voor de vorige generatie niets meer lijkt zoals het was. En waarschijnlijk ook niet meer wordt zoals het was. Of de keuzes die we maken in deze tijd goed zijn zal pas achteraf blijken. Maar mogelijkheden zijn er te over.

Jezus zocht een berg op om zijn grote schare volgelingen toe te spreken. Zijn woorden zorgden ervoor dat brood en vis zich razendsnel vermenigvuldigden en iedereen voldoende te eten had. Ook Jezus was in zijn tijd altijd op zoek naar een platform. Een plek waar Hij mensen kon bereiken met zijn boodschap van hoop en menselijkheid.

Misschien is Jezus, op zijn manier, wel een schoolvoorbeeld van een vlogger!

ACHTERGRONDEN VAN DE GREGORIAANSE HANDSCHRIFTEN SANKT GALLEN EN EINSIEDELN

Tijdens koorrepetities en cursussen komen de begrippen Sankt Gallen en Einsiedeln regelmatig aan de orde. De gregoriaanse gezangen in ons Graduale Triplex zijn veelvuldig voorzien van hun vindplaats in oude handschriften. Omdat niet voor iedereen duidelijk is in welke context deze plaatsnamen thuishoren, probeer ik wat licht in de duisternis te brengen.

Sankt Gallen is de naam van een abdij, gelegen in de stad Sankt Gallen in Oost-Zwitserland.

Deze benedictijner abdij is een Karolingisch klooster. Vanaf de 8e eeuw tot aan de secularisatie in 1805 was het een van de belangrijkste kloosters in Europa. De abdij-bibliotheek is een van de grootste en oudste van de wereld en bevat kostbare manuscripten. Van 1755 tot 1768 is het klooster in een barokke stijl herbouwd. De kathedraal en de bibliotheek zijn het meest in het oog springend van dit complex.

In 612 stichtte een Ierse monnik, Gallus geheten, een christelijke cel aan de rivier de Steinach. Gallus werd vereeuwigd in de naam van de abdij, in die van de stad en zelfs van het kanton Sankt Gallen. De stichter van het klooster, omstreeks 714, was een monnik Othmar, die daartoe door

de bisschop van Konstanz aan de Bodensee werd aangezet. Het klooster was vanaf het begin een centrum waar christelijke en wetenschappelijke teksten van hoog niveau ontstonden. In de bibliotheek van de abdij van St. Gallen is het antifonarium van Hartker, een compleet antifonarium in twee delen, bewaard gebleven.

Dit manuscript is niet alleen het oudste antifonarium van het gregoriaans, maar het wordt ook gewaardeerd en beschouwd als het beste antifonarium vanwege zijn rijkdom, samenhang, regelmaat en precisie. Dit kalligrafisch meesterwerk werd geschreven door Hartker van Sankt Gallen, die rond het jaar 1000 als kluizenaar bij de abdij van Sankt Gallen leefde en zich voornamelijk bezig hield met het overschrijven van boeken.

Zo'n 80 kilometer ten zuidwesten van de abdij van Sankt Gallen ligt nog een andere

bene-dictijner abdij, die van Einsiedeln. Ook al is ze jonger dan de abdij van Sankt Gallen, maar nog steeds uit de negende eeuw, toch heeft ook deze abdij een belangrijke rol gespeeld in de vroege ontwikkeling van het gregoriaans, zoals blijkt uit een belangrijke verzameling manuscripten. Eén van die manuscripten is het 'Graduale Einsiedeln' met het nummer 121.

Het handschrift beslaat driehonderd folio's, dus zeshonderd bladzijden. Het heeft geen grote afmetingen, is eerder klein te noemen, slechts 16 cm hoog en 10 cm breed, maar is van grote waarde. Het boek werd geschreven in de abdij zelf, vermoedelijk tussen 960 en 970, in een Karolingische minuskel (kleine letter). In tegenstelling tot het antifonarium uit Sankt Gallen, dat door Hartker geschreven werd, is niet bekend wie het 'Graduale Einsiedeln' schreef. Wel kunnen we ervan uitgaan, dat het door één schrijver gemaakt is!

Einsiedeln 121 is dus een 'Graduale', een zangboek dat de gezangen van de Mis bevat.

Net zoals in het geval van de antifonaria van Sankt Gallen blijkt ook uit dit boek dat de liturgie aan het eind van de tiende eeuw rijke vormen had aangenomen, een beeld dat nog versterkt wordt door de aanwezigheid van een zogenaamd 'sequentiale' (in het manuscript draagt het de titel "Liber hymnorum"), dat vroege sequenties van Notker bevat.

De term sequentie en de naam Notker roepen natuurlijk vragen op.

Een sequentie is in oorsprong een toevoeging aan iets wat al bestaat, een zogenaamde 'trope'. Waar aanvankelijk meestal bestaande melodieën gebruikt werden, waarop dan per noot (of kleine groep noten) telkens een lettergreep van een

Sankt Gallen.

nieuw gemaakte tekst geplaatst werd, ontstonden al gauw ook speciaal gecomponeerde sequenties. Tussen het jaar 1000 en 1500 zouden uiteindelijk vele duizenden sequenties gemaakt worden, tot ergernis van zestiende-eeuwse hervormers, die er bij het Concilie van Trente korte metten mee maakten.

De monnik Notker uit Sankt Gallen, die een belangrijke rol speelt in het handschrift van Einsiedeln, had de bijnaam 'Balbulus' (de stamelaar). Die bijnaam gaf Notker zichzelf nadat hij in zijn jeugd zijn tanden had verloren en daardoor moeilijk kon articuleren.

Hij werd rond het jaar 840 geboren in de buurt van Sankt Gallen en stierf er ook in 912. Hij was onder meer de auteur van een *Gesta Karoli* - een verslag over de daden van Karel de Grote. Wat vooral de aandacht trekt, dat is zijn *Liber hymnorum*,

een verzameling teksten op sequens-melodieën. Notker schreef de teksten, componeren schijnt hij slechts sporadisch te hebben gedaan. Waar Notker wellicht het meest bekend om geworden is, dat is zijn brief aan een zekere Lambertus, *Epistola ad Lantbertum*, waarin hij aan deze voor mij onbekende monnik uitlegt wat de verschillende 'letters' betekenen, die in de manuscripten van Sankt Gallen en Einsiedeln bij de neumen geschreven staan.

Dankzij deze brief is de betekenis van de toegevoegde letters goed bekend. Het gaat om afkortingen, aandachtstekens met een stenografisch karakter (dit laatste wanneer bijvoorbeeld een s en een t samengetrokken worden tot een in elkaar verstrengelde st, als afkorting voor *statim* of *strictim*, waarmee aangegeven wordt dat de zanger niet moet blijven hangen op de betreffende noten, maar onmiddellijk moet aansluiten). Ter verduidelijking noem ik enkele voorbeelden van dit bescheiden maar boeiend lettersysteem, dat met de uitvoering van het gregoriaans te maken heeft: een a betekent *altius*, om te benadrukken dat een bepaalde noot hoger gezongen moet worden dan men zou vermoeden. Omgekeerd duidt een i op *inferius*, wanneer een bepaalde noot iets lager moet worden gezongen.

Niet alle hogere en lagere noten kregen zo'n verduidelijkende letter er bij. Het gaat er in beginsel om, aan te geven wanneer iets afwijkt van wat je uit het geheugen of vanuit intuïtie normaal gesproken gedaan zou hebben. Deze twee voorbeelden (a en i) zijn dus letters die om een aanpassing van de melodie vragen.

Einsiedeln.

Een andere categorie van toegevoegde letters zijn die letters, die om een aanpassing van het ritme of het tempo vragen. Bijvoorbeeld een *c* betekent celeriter en vraagt om die neum snel te zingen, een *t* betekent tenere en vraagt aandacht om de desbetreffende neum aan te houden of te vertragen. Omdat een ritmische behandeling van melodieën minder naar voren komt uit bovengenoemde handschriften, is de plaatsing van deze letters van belang voor ons inzicht in een 'juiste' uitvoeringspraktijk van het vroege gregoriaans.

De monnik Notker breidde de Misliturgie uit met luisterrijke melodische gedichten die tussen het Alleluia en de evangelielezing gezongen werden en die zich met zijn *Liber Hymnorum* wijd en zijd verspreidden. De jubilus van het Alleluia, het lange melisma op de laatste lettergreep, vormt de verbinding als melodisch voorbeeld tussen het Alleluia en de daarop volgende sequentie. Notker had in zijn jeugd moeite met het

uit het hoofd leren van lange melodieën ('melodiae longissimae'), en had in een boek van een monnik uit Jumièges gezien hoe je aan noten van een lange melodie lettergrepen kon toevoegen, om die melodie zo gemakkelijker te onthouden. Het leverde een van de eerste grote verzamelingen sequenties op, waarvan Notker's teksten al in zijn eigen tijd zeer geroemd werden om hun rijkdom, het uitstekend Latijn, de complexiteit, en de theologische accuratesse.

Zijn oeuvre droeg er mede toe bij dat Notker als een van de belangrijkste intellectuelen van zijn tijd werd gezien, zijn naam en faam drongen door tot aan het Keizerlijk hof.

De manuscripten van Sankt Gallen en Einsiedeln vertegenwoordigen slechts een deel van de relatief grote hoeveelheid oudste manuscripten waarin gregoriaans met neumen uitgeschreven staat. Temidden van alle andere manuscripten, uit

verschillende hoeken van Europa, blijven de bronnen uit deze abdijen bijzonder populair bij onderzoekers en uitvoerders. Naast de genoemde rijkdom aan tekens en de toegevoegde letters, is ook de aanwezigheid van zogenaamde episema's een opvallend kenmerk van deze familie van manuscripten. De episema's geven ritmische nuances weer, die het beeld van een fijnzinnig gregoriaans versterken.

Al eeuwenlang, tot op de dag van vandaag, wordt over het ritme van het gregoriaans geredetwist. Gelukkig biedt het handschrift van Laon (Noord-Frankrijk, 9e-10e eeuw) ons een schrijfwijze van neumen aan die ons tot steun kan zijn bij het interpreteren van het ritme. Daarom is het manuscript Laon in het *Graduale Triplex* opgenomen en staat het boven de Vaticaanse bloknotatie. *Einsiedeln* en *Cantatorium* staan er in het rood onder.

De studies van Dom Cardine (1905-1988, een monnik van Solesmes en professor aan het Pauselijk Instituut voor Kerkmuziek) en zijn leerlingen tonen aan dat het ritme de ziel van het gregoriaans vormt waarbij we het gesproken woord, in het bijzonder het gezongen woord, als profiel moeten zien. Om die woord-toon verbanden goed te kunnen duiden is het mijns inziens noodzakelijk om de te zingen teksten goed in hun context te kunnen plaatsen, om affiniteit te hebben met taal, met name het Latijn, en met bijbel-exegese.

Het handschrift Laon codex 239 heeft ons de ogen geopend voor de kleinste details bij de behandeling van woorden en lettergrepen. De hoofdletter C, die we soms

aangegeven zien staan bij een gezang in ons *Graduale Triplex*, duidt er op dat het gezang afkomstig is uit het handschrift *Cantatorium*, ook bekend als het handschrift *Sankt Gallen codex 359*. Het zo geheten '*Cantatorium van Sankt Gallen*' is het oudste compleet gebleven muziek-handschrift ter wereld voorzien van een neumen-notatie. Het bevat de solo-gezangen uit de *Mis* en vormt een van de hoofdbronnen voor de reconstructie van gregoriaanse gezangen. Het werd geschreven en van fijne neumen voorzien in de abdij van St. Gallen tussen 922 en 926. Het was gebonden in een houten foedraal met een ivoren paneel op de voorkant, dat sterk lijkt op een Byzantijns tafereel uit het jaar 500 met afbeeldingen van een gevecht van *Dionysos* tegen Indiërs. Het ivoren paneel was eens in het bezit van Karel de Grote. Het *Cantatorium van Monza*, in Noord-Italië, is weliswaar ouder dan dat van St. Gallen, namelijk uit het jaar 800, maar het *Cantatorium van Monza* is niet voorzien van neumen!

De handschriften met de Misgezangen zijn wellicht het mooiste wat Sankt Gallen ons heeft nagelaten. Tussen alle andere vroege en bekende handschriften uit Metz, Laon, Aquitaine, Bobbio, en Benevento nemen die van Sankt Gallen de oudste en gewichtigste plaats in, met als kers op de taart het bijzondere *Cantatorium*. Dat mooie handschrift is gewoonweg een juweel om te zien, een kostbare herinnering aan de eerste uren waarin muzikaal-agogische tekens aan eeuwenoude liturgische teksten grafisch werden toegevoegd.

Cyriel Tonnaer
februari 2023

OP WEG NAAR PINKSTEREN

Koorzangers en zangeressen hebben wel eens moeite om de grote thema's van de kerkelijke hoogfeesten te begrijpen en te duiden. In de Goede Week en met Pasen gebeurt Liturgisch zoveel dat de meeste mensen niet verder komen dan de Kruisweg en de Verrijzenis.

Voor de geloofsbeleving en vooral voor je eigen verdieping in de geloofsmaterie is het zeer verhelderend om in de Liturgische symboliek te duiken en daardoor een stukje herkenbaarheid te ervaren tijdens het meevieren van de Liturgie. Voor een dirigent-organist en de eventuele muziekcommissie is het veel gemakkelijker, om passende liederen en orgelstukken uit te zoeken, als zij bekend zijn met de thematische inhoud van de Liturgie. Zeker gezien het feit dat de officiële periodieke Liturgische publicaties vaak een erg schrale liederenkeuze weergeven.

Op zo'n moment komt het erop aan hoe goed de musici zijn ondergedompeld in de thematiek van de Liturgie om eigen verantwoorde keuzes te kunnen maken. Keuzes die iets toevoegen aan de Liturgie met teksten die ondersteunen en ondersteunen. Natuurlijk kun je bovenstaande manier van werken naast je neerleggen en een muziekkeuze maken met als enig criterium "als het maar mooi klinkt".

Binnen de Liturgie van onze rooms-katholieke kerk is dat echter te weinig om geestelijk verder te komen. Ik heb het al vaker geschreven dat wij, westerse mensen met al onze vrijheden, geneigd zijn ook God naar onze hand te willen zetten. En regels en afspraken zo te willen buigen dat het

ons goed uitkomt en daarmee proberen te polderen met God. Zelf vind ik het altijd, op zijn zachts gezegd, wonderlijk hoe snel gebeurtenissen in een kerkgebouw kunnen plaatsvinden als het om geld of aantallen bezoekers gaat.

De kerk transformeert zich dan soepel en snel van een plek waar je de tijd en stilte vindt om met God te communiceren in een plaats waar God eigenlijk even plaats moet maken voor het menselijke ego. Maar goed! We zijn op weg naar Pinksteren. Na het sterven van Jezus en zijn verrijzenis waart de geest van de Heer tot zijn Hemelvaart rond op deze aarde. De vrouwen en mannen om Hem heen ervaren zijn aanwezigheid. Waarbij de vrouwen meer geloof en vertrouwen in Jezus lijken te hebben dan de mannen.

Maar uiteindelijk worden ook zij bevangen door de geest van God. En zijn ze bereid tegen de stroom in hun leven op het spel te zetten en trekken ze verkondigend de wereld in. Opmerkelijk! Pinksteren is daarmee het feest van de geboorte van de wereldkerk. Mensen die het goede nieuws, de boodschap, de levenswijze en de levenswijsheden van Jezus verkondigen en daarna leven. We kunnen ruim 2000 jaren later wel concluderen dat binnen het instituut kerk die levenswijze en die levenswijsheden

die Jezus ons heeft voorgeleefd een soms wonderlijke vorm heeft gekregen.

Maar vergeet dan niet dat het mensenwerk is. We kunnen alleen maar, met al onze tekortkomingen, ons best doen! In de studiemap "Veni Creator Spiritus", "Kom Schepper Geest" uitgegeven in 2012 door de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond staan voorbeelden van teksten en muziek met als doel te begeisteren.

Zowel door een uitgebreide toelichting bij het Hoogfeest alsmede door het afdrucken van de lezingen, de oerbron van onze inspiratie. Iets wat we wel eens vergeten in onze ijver om alles in ons leven even belangrijk te vinden. In de publicatie vinden we voor het feest van Hemelvaart titels als "God stijgt ten troon" en "The Lord ascendeth up on high", "Ewiger Gott, im Himmel

weit". Universele taal in een universele wereld. "Al heeft Hij ons verlaten, Hij laat ons nooit alleen."

Deze laatste liedtitel is een oerwaarheid. Want nog steeds leeft Jezus onder ons en heeft zich daardoor onsterfelijk gemaakt. Met Pinksteren zingen we liederen zoals "Zendt Gij uw Geest" of "Kom heilige Geest". We zingen daarmee uit dat we graag geïnspireerd willen worden door de levenswijze van Jezus. We willen het graag goed doen in de ogen van onszelf en die van anderen. Zonder de pretentie God te willen zijn. Met Pinksteren vragen we de steun om de levensbalans, met in je rechterhand het goddelijke en in je linkerhand je eigen dagelijks leven, in evenwicht te houden.

Ad Voesten

DUWEN & TREKKEN

De winst

‘DE WINST!’ Ik was te gast in een andere parochie. Kleine groep kerkgangers. Geen misdienaars. Een koster die het wel goed vond allemaal, althans die indruk wekte hij. Een lector die ik graag deel had laten nemen aan basale cursussen die we her en der geven. Het had zo mooi kunnen zijn. Ook zij die zich tot de natuurtalenten rekenen, kunnen toch best nog wat oefening gebruiken. Maar goed, ik was te gast, dat zou de pastoor moeten doen. Maar die doet het niet. ‘Ik ben al blij met wat ik heb, ik laat het zo!’ zegt die met heilige vasthoudendheid en bij herhaling.

‘DE WINST!’ Dat riep de collectant knetterhard die na de Mis met de schamele collecte de sacristie in kwam. ‘Erg he?’ zei hij erbij. ‘Daar kunnen we het toch niet van doen? Waar zijn toch al die mensen?’

Wacht even. Bij mij komt het dan op zes vormingsmiddagen in één keer in één trechter te gieten en de man ermee te voeren. Hoe iemand in drie korte zinnestjes je hele zondag naar de knoppen kan helpen. Met een kater nog op maandag tot ergens dinsdagmiddag. Hij deed er minstens goed zijn best voor... Blue Monday al op zondag tot en met woensdag.

Ten eerste. Wat we iedere keer proberen op het hart te drukken bij al die bijeenkomsten is dat de sacristie geen kantine is. Alle liturgische boeken schrijven bij herhaling dat het eerste wat moeten gebeuren is: ‘SSSJT...!’ Voor en na de Mis moet het een plaats zijn die sacraliteit uitstraalt. We bereiden ons immers voor op wat we dadelijk mogen gaan vieren. En na de Mis is het de plaats waar we wat we net gevierd hebben eerst eens rustig laten bezinken en in en vanuit die ingetogenheid de stap weer maken naar het gewone drukke leven.

Sterker nog: we bereiden ons voor op de ontmoeting met de Heer Jezus en na de Mis is Hij er, in ons! Anselm Grün preekte eens ooit dat je je moet voorstellen uit de kerk te komen met een platte schaal boordevol water. Dat water staat voor alle kostbaarheden die je net in de liturgie hebt mogen ontvangen. Als je roekeloos of ‘zonder besej’ zoals we zeggen (vertaling: maak van de j een f) met die schaal rondloopt, gaat alles verloren wat je er net in hebt mogen ontvangen. Hooguit een enkele druppel die nog achterblijft. Die veeg je van ellende dan ook maar gauw droog. Collectanten, organisten, dirigenten, acolieten, koster en het halve dorp dat nog gauw even voor en of na de Mis

dingen komt bespreken die de rest van de week ook gekund hadden, dragen bij aan het zomaar weg laten lopen van Gods water. Het gaat ook nooit over het evangelie van de Heer dat we juist gehoord hebben of een zalige communie, maar om wie er wel en niet was en hoe koud het wel weer niet was. Voor die mensen is de liturgie echt geen Golgota of zaal van het Laatste Avondmaal of een Paaservaring aan het lege graf, maar... ja, wat eigenlijk?

Sacristieën zijn kantines geworden. En vaak niet eens kantines met iets van een uitstraling, maar rommel- en keethokken. In sommige parochies wordt doorlopend vergaderd, alleen onder de consecratie nog net niet, maar in de rest van de liturgie wel degelijk. Voor de Mis ouwehoeren en bijroddelen en onder de Mis afspreken wie wat doet en wanneer en waarom. U kent het wel. Alleen al van op het oksaal. Althans dat van de burens, bij u niet natuurlijk.

In een van de grote basilieken was laatst de credenstafel een workmate, het altaar zag eruit alsof ook de parochieadministratie daar werd gevoerd en de pastoor en de ceremoniaris hadden de hele Mis door constant levensnoodzakelijk strategisch overleg. Sommige parochies beschouwen de kerk als een theater waar het doek nog dicht is tot de voorstelling begint. Iedereen loopt ook zo over het priesterkoor: we zijn toch nog niet begonnen. Druk doende met van alles en nog wat tot en met een gieter vijf minuten voor de Mis, behalve met het verlangend uitzien naar wat we dadelijk mogen gaan vieren. Nog gauw even dit of even dat, rondzwalkend

over het priesterkoor zonder te knielen naar het tabernakel of een referentie naar het altaar... alsof God niet bestaat. Jezus aan het kruis is niet meer dan behang, het altaar een bijzettafel. Het zijn kleine dingen, maar er zit zoveel in...!

Dat was ten eerste. Ten tweede. Want dat was pas één. Alhoewel het allemaal samenhangt en gezamenlijk een antwoord is op de vraag 'Waar zijn ze allemaal?' Ten tweede 'DE WINST!' Wat is de collecte eigenlijk? Was het niet ons deelnemen aan het offer van Christus? Vroeger nam je iets van jezelf mee naar de kerk en offerde dat daar. Brood, wijn, vruchten van het veld, iets van je dagelijkse bezigheden. En dan niet een habbekrats, om te dumpen, maar iets redelijk substantieels, zoals Jezus 'redelijk substantieel' zichzelf offert.

Sinds we klinkende munt hebben is dat offerkarakter wat op de achtergrond geraakt of uit het oog verloren, maar het is feitelijk niet veranderd. Overigens, als je ziet hoe lastig het is en steeds meer wordt om geld te storten (bij ons de munten bij de Gamma en het papier bij de Primera, hopen de apparaten het doen), verlang je stilaan terug naar de tijd van de ruilhandel. Appje ontwikkelen voor de afhandeling en klaar is kees. Maar of het nou iets moois en kostbaars is van wat je zelf gemaakt of gebrouwen hebt, of klinkende munt, om dat nou 'DE WINST!' te noemen, na de Mis? Ik snap ook wel wat de man bedoelt en geef 'm ergens nog gelijk ook, maar hou de kerk in het midden in de manier waarop je erover spreekt. Je mag toch hopen (toch?) dat de vrucht van de Mis niet alleen de opbrengst van de collecte is...

Ten derde. 'Waar zijn ze?' Tja, meneer, zei ik hem, waar zijn die van u bijvoorbeeld?

Het is zo dat we er niet of nauwelijks in geslaagd zijn geloof van de ene generatie op de andere over te brengen. Niet gewend geloof te verwoorden, kwamen we niet verder dan 'Dat is traditie!'. Maar daar komt geen hond op af. Tradities zijn prima en te koesteren, maar je moet ze wel kunnen uitleggen. Of er wel of niet prinsessen komen met carnaval... als je maar kunt uitleggen waarom wel of waarom niet. 'Traditie' alleen werkt niet meer.

Wat we moeten? Ik ben er hoe langer hoe meer van overtuigd dat we als kerk los van wat we naar buiten toe allemaal doen eerst ook maar eens naar binnen toe mensen meer moeten betrekken bij wat we geloven en vieren. Als de groep die we over hebben zelf krachtig weet te getuigen van waar we voor staan, dan zal dat toch een overtuigende uitstraling hebben. Als die groep die niet weet te doen, dan lijkt het er op dat die eerst maar eens moet wegval- len voordat iets nieuws kan beginnen. Wie jong wil gaan voetballen gaat daarvoor echt niet naar de BO (voorheen KBO, althans tegen de achtergrond van het alhier geschetste; ik generaliseer graag en vaak, liefst nietsontziend, maar er zijn BO's die

beter inderdaad zich van de K kunnen ver- lossen, zeg ik uit ervaring) maar zoekt zich een club die aanspreekt en fit is. En dat kan best de plaatselijke club zijn! Als ze maar uitstraling heeft. Gelukkig is het aantal deelnemers aan de vormingsbijeenkomst groter dan de opbrengst van 'DE WINST!' doet vermoeden. Och, er is zeker hoop!

In het pas verschenen boek over het werk van Bernard Huijbers (Een bruisend vat vol geest en leven) bij gelegenheid van zijn 100ste verjaardag, mocht hij niet ge- storven zijn, staat

dat de componist er bij al zijn schrij- ven van uit ging dat je het niet kunt zingen zonder erbij betrokken te zijn. Daarvoor staan de compo- sities veel te kort op de tekst. Woord en toon vormen zo'n eenheid dat je niet neutraal kunt blijven als je de teksten zingt. Dus zorg ervoor

(ook als zanger, dirigent, organist, kosten- der, acoliet, lector of wie dan ook) dat je be- trokken bent. En dat je die betrokkenheid laat zien in de wijze waarop je deelneemt. Het werkt verkondigend! En het geeft je zoveel meer dan na de Mis door de sacris- tie te moeten kwaken 'DE WINST! Erg he? Waar zijn ze toch?'

Ed Smeets

JUBILARISSEN

ONDERSCHIEDINGEN IN BRONS

Eygelshoven Par. St. Johannes de Doper, Mevr. N. Cremers - Rutten. **Kerkrade** Par. H. Lambertus, Mevr. L. Paffen - Gubbels. **Mheer** Par. H. Lambertus, Dhr. J. Senden, Dhr. E. Anepool, Mevr. S. Stuurmans. **Venray** Par. OLV Zeven Smarten, Mevr. H. Swinkels, Mevr. A. Mensah, Mevr. R. Litjens.

ONDERSCHIEDINGEN IN ZILVER

Baarlo Par. H. Petrus, Mevr. R. Coopmans - Verkoelen, Mevr. M. van Wijlick - Smits, Dhr. W. van den Bemt. **Beesel** Par. St. Gertrudis, Mevr. T. Peeters - Raeven. **Bemelen** Par. H. Laurentius, Mevr. M. Cornips - Brouwers, Dhr. J. Daniels, Dhr. J. Sniekers. **Berg en Terblijt** Par. HH. Monulphus en Gondulphus, Mevr. L. Peerboom - Duijsens. **Buggenum** Par. H. Aldegundis, Mevr. A. Vossen - Naus. **Eygelshoven** Par. St. Johannes de Doper, Mevr. M. Botinga - Custers. **Eys** Par. H. Agatha, Dhr. A. Meisters. **Geleen** Par. Mercellinus & Petrus, Dhr. J. Ezendam, Dhr. L. Moonen, Mevr. G. Kielen. **Grevenbicht** Par. St. Catharina, Mevr. G. Bloemen, Mevr. M. Bezem. **Herkenbosch** Par. St. Sebastianus, Dhr. H. Willems. **Herten** Par. H. Michael, Dhr. J. Starmans, Dhr. K. Tobben. **Hoensbroek** Mariarader Vrunsapskoer, Mevr. H. Roost - Keijken. **Holtum** Par. H. Catharina, Mevr. J. Meekels - Hermans, Dhr. E. Birke. **Ittervoort** Par. H. Margarita, Dhr. L. Bollen. **Kerkrade** Par. H. Lambertus, Mevr. L. Biermans - Horbach. **Landgraaf** Par. H. Hart van Jezus, Mevr. C. Vaessen - Bisschops, Mevr. A. Sijstermans - Hanssen. **Lottum** Par. H. Gertrudis, Mevr. A. Coenders - Coenders, Mevr. J. Keiren - Custers. **Maasbracht** Par. federatie Maasbracht, Mevr. L. Cuijpers - Houben, Mevr. T. Sormani - van Neer. **Maasbree** Par. H. Aldegundis, Mevr. R. Smets - Wijnhoven, Mevr. A. Fonteyn - Smets. **Maastricht** Par. St. Johannes de Doper, Mevr. M. Stevens - Brabant. **Maastricht** Par. St. Pieter op de Berg, Mevr. B. Thissen - Scheffers, Dhr. M. Vermin. **Maastricht** Par. Sint Servaas, Dhr. F. van Attekum. **Maastricht** OLV. Sterre der Zee, Mevr. S. van Houdt. **Mheer** Par. H. Lambertus, Mevr. M. Kleijnen - Hartmann, Dhr. M. Opreij, Mevr. I. Pasmans. **Noorbeek** Par. St. Brigida, Mevr. J. Senden, Mevr. H. Roemersma - Roodink. **Ransdaal** Par. van de Kleine Heilige Theresia, Dhr. G. Coenjaerts. **Schimmert** Par. Sint Remigius, Dhr. M. Tekstra, Mevr. E. van der Zalm - Bockting. **Simpeveld** Par. cluster de Pelgrim, Dhr. J. Heuts, Mevr. N. Heuts - Peukens. **St. Joost** Par. H. Judocus, Mevr. A. Knoops, Mevr. M. van Buggenum. **Swalmen** Par. H. Lambertus, Mevr. L. Clumpkens - Cox, Mevr. M. van Buggenum. **Thorn** Par. H. Michael, Mevr. A. Tonnaer. **Tienray** Par. O. L. V. Troosteres der Bedrukten, Dhr. D. van Vught. **Venlo** Par. Martinus, Dhr. B. Hoek, Dhr. J. v. Veghel, Dhr. H. Tunderman, Mevr. A. Dings - Sars, Mevr. I. Brouwers - Niesen. **Venray** Par. Sint Petrus Banden, Dhr. A. Loeffen, Mevr. M. Peeters. **Veulen** Rectoraat St. Antonius Van Padua, Dhr. G. Reintjens. **Vijlen** Par. St. Martinus, Dhr. L. Prumpeler, Mevr. M. Hounjet - Senden. **Vredepeel** Rect. Koningin van de Vrede, Dhr. M. Van Kasteren. **Weert** Par. HH Hieronymus en Antonius, Mevr. T. Moonen - van Deursen, Dhr. T. Timmermans. **Wijnandsrade** Par. H. Stefanus, Dhr. R. Beurksens. **Ysselsteyn** Par. St. Oda, Dhr. A. Fleurkens.

ONDERSCHIEDINGEN IN GOUD

Baarlo Par. H. Petrus, Mevr. T. Timmermans - Thurlings, Mevr. P. van de Eertwegh - Tacken, Dhr. T. Timmermans. **Beesel** Par. St. Gertrudis, Mevr. E. Smeets. **Bemelen** Par. H. Laurentius, Mevr. T. Houben - Niessen. **Brunssum** Par. H. Johannes Evangelist, Dhr. J. Dioncre. **Geleen** Par. Mercellinus & Petrus, Mevr. T. Goessens, Dhr. F. Alders, Mevr. J. Woelk - Voncken. **Heerlerbaan** Par. St. Joseph, Dhr. L. Lechner. **Heythuysen** Par. St. Johannes de Doper Baxem, Dhr. T. Francot, Dhr. L. van Roij, Dhr. J. van de Winkel, Dhr. J. Claessen. **Hulsberg** Par. H. Clemens, Mevr. M. Martens - Lambij, Mevr. M. Dalahaije - Hautvast, Dhr. J. Kuipers. **Landgraaf** Par. H. Hart van Jezus, Mevr. W. Kuipers - Mulders. **Lottum** Par. H. Gertrudis, Mevr. W. van Lipzig - van Lin. **Maasbree** Par. H. Aldegundis, Mevr. TH van Hegelsom - Rouwens, Mevr. N. van der Sterren - Berden, Mevr. M. Kursten - Benders. **Maastricht** Par. H. Walburga, Dhr. R. Grislo, Dhr. J. de Groot, Dhr. B. Meys. **Maastricht** Par. St. Johannes de Doper, Dhr. J. Boetsen. **Maastricht** Par. St. Pieter op de Berg, Dhr. M. Berghof, Mevr. H. Kurris - Offermans, Dhr. J. Bouvrie. **Maastricht** Par. O.L.Vrouwe van Lourdes, Dhr. P. Nypels. **Mheer** Par. H. Lambertus, Dhr. G. Lemlijn, Dhr. J. Schrijen. **Nieuwenhagen** Par. O.L.Vrouw Hulp der Christenen, Dhr. H. Wetzels, Dhr. H. Eurlings. **Oostrum** Par. O.L.Vrouw Geboorte, Mevr. L. van Delft - van Helden, Mevr. E. Schraven - Joosten. **Reuver** Par. St. Lambertus, Mevr. N. Kater - Tonnaer. **Schimmert** Par. H. Remigius, Mevr. E. Kicken - Lucassen, Mevr. G. Creemers - Voncken, Mevr. A. van Venrooij - Melchior, Mevr. M. Bemelmans - Schneiders. **Siebangewald** Par. St. Josef, Mevr. A. Sanders - Camps, Dhr. J. Fransman. **Simpelveld** Par. cluster de Pelgrim, Mevr. T. Kerckhoffs. **Sittard** Par. H. Perus en Michael, Dhr. R. Kicken. **Spaubeek** Par. H. Laurentius, Mevr. M. Hornesch - Aelmans, Mevr. M. Duizings - Rouland. **Spijkenisse** Par. HH. Nicolaas Piecken Gezellen, Dhr. J. van Tricht. **Stramproy** Par. Antonius Abt, Mevr. R. Geelen. **Swalmen** Par. H. Lambertus, Mevr. M. Heijmann - Geraedt. **Tegelen** Par. H. Martinus, Mevr. M. Wilbers - Franssen. **Thorn** Par. H. Michael, Mevr. G. Simons - Peeters. **Ubachsberg** Par. cluster de Pelgrim, Mevr. A. Rosenboom - Reijnders. **Valkenburg** Par. HH Nicolaas & Barbara, Mevr. G. David, Mevr. H. Lomme, Mevr. L. Vasmeer. **Venray** Par. Sint Johannes de Doper, Dhr. H. Michels. **Venray** Par. Sint Petrus Banden, Mevr. T. Pouwels - Min, Mevr. M. Leuken - Vereijken, Mevr. A. van Meijel - Jansen, Mevr. D. Sikes - Pouwels. **Venray** Par. OLV Zeven Smarten, Mevr. J. Cruisberg. **Veulen** Rectoraat St. Antonius Van Padua, Dhr. J. Fleurkens, Mevr. R. Reintjes. **Voerendaal** Par. H. Laurentius, Dhr. T. Treuen. **Weert** Par. H. Barbara, Mevr. N. Deben - Beelen, Mevr. J. Mans - Geelen, **Weert** Par. HH Hieronymus en Antonius, Dhr. W. van Oijen. **Wijnandsrade** Par. H. Stefanus, Dhr. S. Sluyters.

INSIGNES

Amby-Maastricht Par. H. Walburga, Mevr. G. Rousseau (60 jaar). **Baarlo** Par. H. Petrus, Dhr. T. Timmermans (50 jaar). **Berg en Terblijt** Par. HH. Monulphus en Gondulphus, Dhr. L. Starmans (70 jaar), Mevr. A. Lahaije - Claessens (65 jaar), Dhr. E. Drummen (60 jaar), Dhr. L. in de Braek (60 jaar). **Echt** Par. HH. Landricus & Edith Stein, Dhr. L. Kurvers (60 jaar). **Eygelshoven** Par. St. Johannes de Doper, Dhr. G. Kleinen (50 jaar). **Eys** Par. H. Agatha, Dhr. L. Halmans (kaars). **Geleen** Par. Mercellinus & Petrus, Mevr. G. Segers - Alphen (50 jaar), Dhr. J. Janssen (60 jaar), Mevr. R. Spelthan (50 jaar). **Heel** Par. St. Stephanus, Mevr. T. Roubroeks Brouns (50 jaar), Mevr. A. Braakman (50 jaar). **Heerlerheide** Par. H. Cornelius, Mevr. N. Rutjens (50 jaar), Dhr. M. Peters (50 jaar). **Herkenbosch** Par. St. Sebastianus, Dhr. P. Maessen (50 jaar), Dhr. W. Heijligers (60 jaar). **Horst** Par. St. Lambertus en Norbertus, Dhr. C. Herraets (50 jaar). **Hulsberg**

Par. H. Clemens, Mevr. M. Delahaije - Hautvast (50 jaar). **Kerkrade** Par. H. Lambertus, Mevr. L. Latten - Possen (50 jaar). **Landgraaf** Par. Petrus en Paulus, Mevr. A. Grooten - Meurs (50 jaar). Dhr. J. Boerakker (50 jaar). **Landgraaf** Par. H. Hart van Jezus, Mevr. T. Waterreus - Franssen (50 jaar), Mevr. M. Schurer - Erkens (50 jaar), Mevr. M. Schurer - Erkens (50 jaar), Dhr. M. Kuijpers (65 jaar), Dhr. J. Vandenhoff (65 jaar). **Leunen** Par. H. Catharina, Dhr. T. Claessens (50 jaar). **Maasbree** Par. H. Aldegundis, Mevr. R. Huys - Bol (50 jaar), Mevr. R. Stox - Horsels (50 jaar). **Maastricht** Par. St. Pieter op de Berg, Mevr. A. Berghof - Boermans (60 jaar), Dhr. T. Gense (60 jaar). **Merselo** Par. St. Jan de Doper, Mevr. N. van Meyel (50 jaar). **Mheer** Par. H. Lambertus, Mevr. M. Plones - van Wissen (50 jaar), Dhr. J. Sneepers (50 jaar). **Mook** Par. St. Anthonius Abt, Dhr. Wijers (55 jaar). **Neeritter** Par. St. Lambertus, Mevr. E. van de Heuvel (50 jaar). **Nieuwstadt** Par. H. Johannes de Doper, Dhr. M. Busch (50 jaar). **Nijswiller** Par. H. Dionysius, Mevr. M. Vaessen - Boumans (50 jaar). **Noorbeek** Par. St. Brigida, Mevr. C. Jahae - Straathof (55 jaar). **Ospel** Par. O.L.Vrouw Onbevlekt Ontvangen, Dhr. F. Lacroix (50 jaar). **Ransdaal** Par. van de Kleine Heilige Theresia, Mevr. M. Henstra (50 jaar), Mevr. E. Soogele (50 jaar). **Schimmert** Par. St. Remigius, Mevr. T. Hennekens - Speetjens (50 jaar), Mevr. M. Collaris - Hermans (50 jaar), Mevr. M. Soons - Spronck (50 jaar), Mevr. M. Kuipers - Pruppers (50 jaar). **Simpelveld** Par. cluster de Pelgrim, Mevr. T. Kerckhoffs (50 jaar), Dhr. H. Didden (60 jaar), Mevr. T. Schiffelers - Senden (50 jaar), Mevr. M. Heuts - Grosjean (50 jaar), Dhr. F. Hellenbrands (50 jaar), Dhr. H. Packbier (65 jaar), Dhr. A. Kerckhoffs (65 jaar), Dhr. F. Lennartz (Kaars), Dhr. H. Ploumen (kaars), Mevr. M. Bleijlevens - Thomas (50 jaar). **Sittard** Par. St. Joseph, Mevr. M. Schmeitz (50 jaar). **St. Joost** Par. H. Judocus, Mevr. A. Smeets - Mestrom (50 jaar), Mevr. Topeeters - Kuipers (55 jaar). **Tegelen** Par. H. Martinus, Dhr. L. Konings (50 jaar). **Thorn** Par. H. Michael, Mevr. M. Nieskens - Stams (50 jaar). **Valkenburg** Par. HH Nicolaas & Barbara, Dhr. M. Donners (60 jaar). **Venlo** Par. Martinus, Dhr. W. Goppel (60 jaar), Mevr. M. Dings v/d Bercken (50 jaar). **Venray** Rectoraat Smakt, Dhr. W. Lakeman (kaars), Mevr. I. Langeslag - Perree (50 jaar). **Venray** Par. Sint Petrus Banden, Mevr. R. Gardeniers - van der Heijden (50 jaar), Dhr. T. Janssen (60 jaar). **Veulen** Rectoraat St. Antonius Van Padua, Mevr. N. Fleurkens (50 jaar), Mevr. A. Geurts (45 jaar). **Vredepeel** Rectoraat Koningin van de Vrede, Dhr. C. Huijs (80 jaar). **Weert** Par. H. H. Hieronymus en Antonius, Mevr. G. Greijmans - Vaes (50 jaar), Mevr. M. van de Mortel - Veugeliers (50 jaar), Mevr. T. Moonen - van Deursen (kaars).

ERETEKEN

Heerlen Par. H. Hart van Jezus, Dhr. S. Konieczny.

Het diocesaan bestuur wenst alle vermelde koorzangers van harte proficiat met de hun toegekende onderscheidingen vanwege hun kerkmuzikale trouw aan de lofzang Gods.

KOORSECRETARIS - DIRIGENT - ORGANIST

- Aan alle parochiegeestelijken wordt één exemplaar van 'Koorgeleide' toegezonden.
- Elke koorsecretaris in de parochies ontvangt eveneens één exemplaar om dit binnen het koor te laten rouleren. **Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan sgv.onderscheidingen@gmail.com En anders per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Jos Sijstermans, postbus 470, 6040 AL Roermond.**
- Een persoonlijk abonnement is mogelijk door € 10,- per jaar over te maken op ons banknummer (zie onder).

LEDEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SINT-GREGORIUSVERENIGING IN HET BISDOM ROERMOND

Vicaris Drs. E. Smeets pr., voorzitter

Eindstraat 6, 5801 CR Venray (0478 - 550 740) (voorzitter@sgv-roermond.nl)

Pastoor H. Notermans, secretaris

Kerkstraat 7, 6374 ES Landgraaf (045 - 531 23 78) (secretaris@sgv-roermond.nl)

Jos Sijstermans, penningmeester

Ir Lelystraat 180, 6419 XV Heerlen (06 - 109 215 45)

D. Jansen, Hoogstraat 11, 6017 AP Thorn (0475 - 562 187)

J. Steijvers, Aldenhoven 28, 6093 HB Heythuysen (0475 - 496 456)

C. Tonnaer, Arlo 32, 6041 CJ Roermond (0475 - 582 276)

A. Voesten, Molenstraat 7, 5975 AE Sevenum (077 - 366 24 79)

Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond (SGV)

Postadres: Postbus 470, 6040 AL Roermond
(ook voor het aanvragen van onderscheidingen)

Bezoekadres: Swalmerstraat 100, 6041 CZ Roermond
(secretariaat en documentatiecentrum te bezoeken, cq. telefonisch te bereiken op: **maandag-, woensdag- en vrijdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur**)

I.v.m. Corona is het mogelijk dat wij minder goed bereikbaar zijn. Neem in dringende gevallen contact op met secretaris@sgv-roermond.nl

Website: www.sgv-roermond.nl

E-mailadres: secretaris@sgv-roermond.nl

Telefoon: 0475 - 386 725

Bankrelatie: ABN Amro NL45ABNA0229852599

t.n.v. 'Sint-Gregoriusvereniging, postbus 470, 6040 AL Roermond'

